

[9/A-4]

B.Sc. (I-Semester) ON DEMAND EXAMINATION 2022

Friday, 23th September

09:30am-11:30am

US01CMTH 02-Mathematics

Calculus and Differential Equations

Total Marks: 70

Note: Figures to the right indicates full marks of question.

Q: 1 Answer the following by selecting the correct answer from the given options: [10]

1. $y = e^{mx}$ then $y_n =$ -----

a. e^{mx} b. me^{mx} c. $n^m e^{mx}$ d. $m^n e^{mx}$
2. If $r = a(1 - \cos\theta)$, then $\tan\phi =$ -----

a. $\frac{\pi}{2} - \frac{\theta}{2}$ b. $\frac{\pi}{2} + \frac{\theta}{2}$ c. $-\frac{\theta}{2}$ d. $\frac{\theta}{2}$
3. If $y = (x^2 - 2)^m$ then $(x^2 - 2)y_1 =$ -----

a. $2my$ b. mxy c. $2mx$ d. $2mxy$
4. If $x = a(\theta + \sin\theta)$, $y = a(1 - \cos\theta)$ then $y_1 =$ -----

a. $\tan\frac{\theta}{2}$ b. $\frac{\tan\theta}{2}$ c. $\cot\frac{\theta}{2}$ d. $-\tan\frac{\theta}{2}$
5. The radius of the curvature of the curve $s = a\psi$ is -----

a. $\frac{(1+a^2)}{a}$ b. a c. 0 d. None of these
6. The cardioid $r = a(1 + \cos\theta)$ and the circle $r = -a\cos\theta$ intersect at point with value of $\theta =$ -----

a. $\frac{\pi}{3}, \frac{2\pi}{3}$ b. $\frac{2\pi}{3}, \frac{3\pi}{2}$ c. $\frac{2\pi}{3}, \frac{4\pi}{3}$ d. $0, \frac{2\pi}{3}$
7. $z = \sin^{-1}\left(\frac{x}{y}\right) + \tan^{-1}\left(\frac{y}{x}\right)$ is a homogeneous function of degree -----

a. 1 b. 2 c. -1 d. 0
8. $u = \sin^{-1}\left(\frac{x^2y^2}{x+y}\right)$ then $x\frac{\partial u}{\partial x} + y\frac{\partial u}{\partial y}$ is -----

a. $\tan u$ b. $2\tan u$ c. $3\tan u$ d. $2\cot u$
9. The general solution of the differential equation $y = Px + \frac{3}{p}$ is -----

a. $y^3 = cx^2 + \frac{3}{c}$ b. $xy = c(x+y) - \frac{1}{c}$ c. $y = cx + \frac{3}{c}$ d. None of these
10. The solution of $p - y = 0$ is $y =$

a. ce^x b. e^x c. $\log x$ d. $\frac{c}{x}$

Q: 2 Do as directed:

- (1) If $x = \cos \left[\frac{1}{m} \log y \right]$ then $y(0) = \dots\dots\dots$
- (2) If $\frac{2a}{r} = 1 + \cos \theta$ then $\frac{dr}{d\theta} = \dots\dots\dots$
- (3) True or False: Curvature of the line $2x + 3y = 12$ is 0.
- (4) True or False: Rectification is a process measuring the length of arc on a curve.
- (5) True or False: $z = 3x^2y - 4xy^2$ is homogeneous function of degree 2.
- (6) True or False: If $f(x, y) = \frac{x-y}{x+y}$ then $f_y = \frac{2x}{(x+y)^2}$
- (7) A differential equation $Mdx + Ndy = 0$ is exact if-----
- (8) For $x dx + y dy + \frac{x dy - y dx}{x^2 + y^2} = 0$ then $N = \dots\dots\dots$

Q: 3 Answer in brief of the following questions. (Any Ten)

[20]

1. If $y = \sin(2x - 3) + \cos(5x + 1)$, then find y_7 .
2. If $r^m = a^m \cos m\theta$, then find ϕ .
3. If $y = x^7$, then find y_7 .
4. Find the length of curve $y = \cosh x$ measured from (0,1) to (1, e).
5. Find the radius of curvature at any point on the curve $S = 8a \sin^2 \left(\frac{\psi}{6} \right)$.
6. In usual notation prove that $\text{arc} AB = \int_a^b \sqrt{1 + \left(\frac{dy}{dx} \right)^2} dx$
7. If $u = x^3 - 3xy^2$, then prove that $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$.
8. Verify Euler's theorem for the function $u = ax^2 + 2hxy + by^2$.
9. Determine whether $f(x, y) = \frac{4x^2y^2 + 5xy^3}{\sqrt{x} + \sqrt{y}}$ is a homogeneous function or not? if so find its degree.
10. Solve: $P^2 - 2Pxy + P^2(x^2 - 1) = m^2$
11. Determine whether $(ax + hy + g)dx + (hx + by + f)dy = 0$ is exact or not?
12. Find orthogonal trajectories of family of curve $y = cx$ where c is parameter.

Q: 4 Attempt any Four of the following:

[32]

- (1) State and prove Leibniz's theorem.
- (2) If ϕ is an angle between radius vector and tangent for the curve $r = f(\theta)$ at any point (r, θ) then prove that $\tan \phi = r / \frac{dr}{d\theta}$
- (3) Prove that the radius of curvature for the curve $r = f(\theta)$ is given by $\rho = \frac{(r^2 + r_1^2)^{\frac{3}{2}}}{r^2 + 2r_1^2 - rr_2}$
- (4) For the cycloid $x = a(\theta + \sin \theta)$, $y = a(1 - \cos \theta)$, prove that $\rho = 4a \cos \left(\frac{\theta}{2} \right)$. Also show that $\rho_1^2 + \rho_2^2 = 16a^2$, where ρ_1 and ρ_2 are radius of curvature at points where the tangents are perpendicular.
- (5) State and prove Euler's theorem.
- (6) If $H = f(2x - 3y, 3y - 4z, 4z - 2x)$ then prove that $\frac{1}{2} \frac{\partial H}{\partial x} + \frac{1}{3} \frac{\partial H}{\partial y} + \frac{1}{4} \frac{\partial H}{\partial z} = 0$
- (7) Obtain the necessary and sufficient condition for equation $Mdx + Ndy = 0$ is exact.
- (8) Solve: $(P + x + y)(xP + x + y)(P + 2x) = 0$

B.Sc. (I-Semester) ON DEMAND EXAMINATION 2022

Friday, 23th September

09:30am-11:30am

US01CMTH 02-Mathematics

Calculus and Differential Equations

Total Marks: 70

Note: Figures to the right indicates full marks of question.

Q: 1 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.

[10]

1. જો $y = e^{mx}$ તો $y_n =$ -----
 a. e^{mx} b. me^{mx} c. $n^m e^{mx}$ d. $m^n e^{mx}$
2. જો $r = a(1 - \cos\theta)$, તો $\tan\phi =$ -----
 a. $\frac{\pi}{2} - \frac{\theta}{2}$ b. $\frac{\pi}{2} + \frac{\theta}{2}$ c. $-\frac{\theta}{2}$ d. $\frac{\theta}{2}$
3. જો $y = (x^2 - 2)^m$ તો $(x^2 - 2)y_1 =$ -----
 a. $2my$ b. mxy c. $2mx$ d. $2mxy$
4. જો $x = a(\theta + \sin\theta)$, $y = a(1 - \cos\theta)$ તો $y_1 =$ -----
 a. $\tan\frac{\theta}{2}$ b. $\frac{\tan\theta}{2}$ c. $\cot\frac{\theta}{2}$ d. $-\tan\frac{\theta}{2}$
5. વક્ર $s = ap$ ની વક્રતા-ત્રિજ્યા ----- છે.
 a. $\frac{(1+a^2)}{a}$ b. a c. 0 d. એક પણ નહિ
6. ચક્ર $r = a(1 + \cos\theta)$ અને વતુલ $r = -a\cos\theta$ ના છેદબિંદુ આગળ $\theta =$ -----
 a. $\frac{\pi}{3}, \frac{2\pi}{3}$ b. $\frac{2\pi}{3}, \frac{3\pi}{2}$ c. $\frac{2\pi}{3}, \frac{4\pi}{3}$ d. $0, \frac{2\pi}{3}$
7. સમ-પરિમાણિય વિધેય $z = \sin^{-1}\left(\frac{x}{y}\right) + \tan^{-1}\left(\frac{y}{x}\right)$ નું પરિમાણ -----
 a. 1 b. 2 c. -1 d. 0
8. જો $u = \sin^{-1}\left(\frac{x^2 y^2}{x+y}\right)$ તો $x \frac{\partial u}{\partial x} + y \frac{\partial u}{\partial y} =$ -----
 a. $\tan u$ b. $2\tan u$ c. $3\tan u$ d. $2\cot u$
9. વિકલ સમીકરણ $y = Px + \frac{3}{p}$ નો સામાન્ય ઉકેલ -----
 a. $y^3 = cx^2 + \frac{3}{c}$ b. $xy = c(x+y) - \frac{1}{c}$ c. $y = cx + \frac{3}{c}$ d. એક પણ નહિ
10. વિકલ સમીકરણ $p - y = 0$ નો ઉકેલ $y =$ -----
 a. ce^x b. e^x c. $c \log x$ d. $\frac{c}{x}$

Q: 2 માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો.

- (1) જો $x = \cos \left[\frac{1}{m} \log y \right]$ તો $y(0) = \dots\dots\dots$
- (2) જો $\frac{2a}{r} = 1 + \cos \theta$ તો $\frac{dr}{d\theta} = \dots\dots\dots$
- (3) સાચું કે ખોટું જણાવો: સુરેખા $2x + 3y = 12$ ની વક્રતા 0 છે.
- (4) સાચું કે ખોટું જણાવો: એ વક્ર ની લંબાઈ માપવા માટે ની પદ્ધતિ છે.
- (5) સાચું કે ખોટું જણાવો: $z = 3x^2y - 4xy^2$ એ 2 પરિમાણ વાળું સમ-પરિમાણિય વિધેય છે.
- (6) સાચું કે ખોટું જણાવો: જો $f(x, y) = \frac{x-y}{x+y}$ તો $f_y = \frac{2x}{(x+y)^2}$
- (7) જો વિકલ સમીકરણ $Mdx + Ndy = 0$ એ યથાર્થ થાય તો $\dots\dots\dots$
- (8) સમીકરણ $xdx + ydy + \frac{xdy - ydx}{x^2 + y^2} = 0$ માટે $N = \dots\dots\dots$

Q: 3 નીચેના પ્રશ્ન ના ટૂંક માં જવાબ આપો. (કોઈ પણ દસ)

[20]

1. જો $y = \sin(2x - 3) + \cos(5x + 1)$, તો y_7 શોધો.
2. જો $r^m = a^m \cos m\theta$, તો ϕ શોધો.
3. જો $y = x^7$, તો y_7 શોધો.
4. વક્ર $y = \cosh x$ ની (0,1) થી (1, e) સુધી ની લંબાઈ શોધો.
5. વક્ર $S = 8a \sin^2 \left(\frac{\psi}{6} \right)$ ની કોઈ પણ બિંદુ આગળ વક્રતા-ત્રિજ્યા શોધો.
6. પ્રચલિત સંકેત મા સાબિત કરો કે $\text{arc} AB = \int_a^b \sqrt{1 + \left(\frac{dy}{dx} \right)^2} dx$
7. જો $u = x^3 - 3xy^2$, તો સાબિત કરો કે $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$.
8. વિધેય $u = ax^2 + 2hxy + by^2$ માટે ઓછલર નું પ્રમેય ચકાશો.
9. વિધેય $f(x, y) = \frac{4x^2y^2 + 5xy^3}{\sqrt{x} + \sqrt{y}}$ સમ-પરિમાણિય છે? જો હોય તો તેનું પરિમાણ શોધો.
10. ઉકેલો: $P^2 - 2Pxy + P^2(x^2 - 1) = m^2$
11. સમીકરણ $(ax + hy + g)dx + (hx + by + f)dy = 0$ યથાર્થ છે ?
12. વક્ર-સંહતિ $y = cx$ ના લંબચ્છેદીય વક્રનું સમીકરણ શોધો, જ્યાં c પ્રાચલ છે.

Q: 4 કોઈ પણ ચારના વિસ્તૃત જવાબ આપો.

[32]

- (1) લાયબ્નીઝ નું પ્રમેય લખો અને સાબિત કરો.
- (2) વક્ર $r = f(\theta)$ ના કોઈ પણ બિંદુ (r, θ) આગળ ત્રિજ્યા સદિશ અને સ્પર્શક વચ્ચે નો ખૂણો ϕ હોય તો સાબિત કરો કે $\tan \phi = r / \frac{dr}{d\theta}$
- (3) સાબિત કરો કે વક્ર $r = f(\theta)$ ની વક્રતા-ત્રિજ્યા $\rho = \frac{(r^2 + r_1^2)^{\frac{3}{2}}}{r^2 + 2r_1^2 - rr_2}$ છે.
- (4) ચક્રજ $x = a(\theta + \sin \theta)$, $y = a(1 - \cos \theta)$, માટે સાબિત કરો કે $\rho = 4a \cos \left(\frac{\theta}{2} \right)$. ઉપરાંત બતાવો કે $\rho_1^2 + \rho_2^2 = 16a^2$, જ્યાં ρ_1 અને ρ_2 એ પરસ્પર લંબ સ્પર્શકો આગળ ની વક્રતા-ત્રિજ્યા છે .
- (5) ઓછલર નું પ્રમેય લખો અને સાબિત કરો.
- (6) જો $H = f(2x - 3y, 3y - 4z, 4z - 2x)$ તો સાબિત કરો કે $\frac{1}{2} \frac{\partial H}{\partial x} + \frac{1}{3} \frac{\partial H}{\partial y} + \frac{1}{4} \frac{\partial H}{\partial z} = 0$
- (7) વિકલ સમીકરણ $Mdx + Ndy = 0$ યથાર્થ થાય તે માટે ની જરૂરી અને પર્યાપ્ત શરત મેળવો.
- (8) ઉકેલો: $(P + x + y)(xP + x + y)(P + 2x) = 0$